

การสื่อสารในกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ด้วยกระบวนการโค้ช ตามรูปแบบ Points of you ในการส่งเสริมการเรียนรู้กรณีศึกษาการอบรมเชิงปฏิบัติการ โครงการ “สู้โควิดด้วยทักษะการทำธุรกิจออนไลน์”

The communication in group dynamics through the coaching process based on Points of you for supporting the learning process in case study of Online Business Skills Training Program to Fight COVID-19

จินัตตา วิทยาพันธ์ประชา^{1*}

Jinatda Wittayapanpracha^{1*}

¹ อาจารย์ประจำ, สาขาวิชานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

¹ Lecturer, Department of Communication Arts, Faculty of Communication Arts, Hatyai University.

*Corresponding author, E-mail: yada@hu.ac.th

บทคัดย่อ

การสื่อสารในกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ด้วยกระบวนการโค้ช ตามรูปแบบ Points of you ในการส่งเสริมการเรียนรู้กรณีศึกษาการอบรมเชิงปฏิบัติการ โครงการ “สู้โควิดด้วยทักษะการทำธุรกิจออนไลน์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสื่อสารในกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ อันถือเป็นหนึ่งกิจกรรมในการฝึกอบรมสัมมนา หรือประชุมต่าง ๆ โดยมุ่งหวังให้ผู้เข้าร่วมอบรมหรือกิจกรรมมีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เกิดทักษะในการทำงานร่วมกัน ตลอดจนเป็นประโยชน์แก่การเรียนรู้ครั้งนั้น สำหรับโครงการนี้ได้เลือกใช้กระบวนการโค้ช ตามรูปแบบ Points of you ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เข้าอบรมโครงการฯ โดยเริ่มทำกิจกรรมก่อนการเริ่มเนื้อหาวิชาการของโครงการ ซึ่งกระตุ้นให้ผู้เข้าอบรมพร้อมที่จะเรียนรู้ เข้าใจและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามเนื้อหาการอบรม อันสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ งานวิจัยนี้ได้สัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคล (In-depth Interview) หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการ “สู้โควิดด้วยทักษะการทำธุรกิจออนไลน์” ซึ่งจัดอบรมเมื่อวันที่ 3 - 4 เมษายน 2564 โดยการสัมภาษณ์โทรศัพท์ และการสัมภาษณ์ทางออนไลน์ เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา หรือ โควิด -19 โดยผู้เข้าร่วมอบรม จำนวน 18 คน อันประกอบไปด้วยผู้ประกอบการผู้ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 และผู้สนใจทั่วไปที่อาศัยอยู่ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ร่วมกับการสังเกตพฤติกรรมในวันอบรม

ผลการศึกษาพบว่า การจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ด้วยกระบวนการโค้ช ตามรูปแบบ Points of you ก่อนการอบรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ โครงการ “สู้โควิดด้วยทักษะการทำธุรกิจออนไลน์” ครั้งนี้ ช่วยทำให้ผู้เข้าโครงการได้เตรียมความพร้อมก่อนเริ่มเนื้อหาในการอบรม โดยกระบวนการโค้ช ตามรูปแบบ Points of you ผ่านโค้ชซึ่งการ์ด ช่วยกระตุ้นให้ผู้อบรมสามารถรวบรวมความคิดผ่านกระบวนการโค้ช และภาพจากโค้ดซึ่งการ์ดอย่างเป็นระบบด้วยเวลาอันรวดเร็ว เป็นไปตามกระบวนการโค้ช ทั้งยังเข้าใจตนเอง ยอมรับ และนำความคิดรวบยอดที่ได้ถ่ายทอดผ่านการเขียนบนกระดาษและแลกเปลี่ยนทัศนคติ ผ่านการบอกเล่าด้วยวาจาแก่เพื่อนผู้เข้าร่วมอบรม อันนำมาซึ่งการยอมรับซึ่งกันและกัน ความไว้วางใจ ความสนิทสนม มิตรภาพ และสามารถทำงานเป็นทีมได้สำเร็จตามเป้าหมายของการอบรม

คำสำคัญ: การสื่อสาร, กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์, กระบวนการโค้ช, Points of you

Abstract

The communication in group dynamics through the coaching process based on Points of you for supporting the learning process in case study of Online Business Skills Training Program to Fight COVID-19, this study had the purposed to explore the way of communication in group dynamics which is considered as one of the training activities, seminars or conferences and aims for the participants in the training or activities to change their attitudes, develop creative thinking, focus on the teamwork skills, and gain the good profit form this workshop. This program provides the coaching process based on Points of you for supporting the learning process before the guest speaker leads to the main topic which motivates the participations to learn, understand all participations and join all activities in this program and corresponds to the purpose of this project. As a result, this study conducted in-depth interviews to 18 participations by mobile phone and online phone after this training: Online Business Skills Training Program to Fight COVID-19 on 3-4 April 2021 and observed the all participations behavior in the program. We used mobile phone and online phone for in-depth individual interviews because of the pandemic of Coronavirus Disease 2019 (COVID-19). The 18 participations are the group of entrepreneurs, the people affected by the COVID-19 pandemic and the general public people who lives in Hatyai District, Songkhla Province.

The study found that the group dynamics through the coaching process based on Points of you which started before this Online Business Skills Training Program to Fight COVID-19, it motivates and prepare all participations before starting the training program through Points of you coaching process which lead all participants to integrate systematic ideas through coaching processes and using the picture on the Points of you coaching cards in a short time by the coaching process. They also understand themselves, accept and apply ideas to communication through writing on paper, and sharing their attitudes by oral speech to the fellow participants which brings mutual recognition, trust, intimacy, friendship and able to work as a team to achieve the goals of the training.

Keywords: Communication, Group Dynamics, Coaching Process, Points of you

บทนำ

กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เป็นหนึ่งในกิจกรรมละลายพฤติกรรมที่ถูกนำมาใช้ในการฝึกอบรม การสัมมนา หรือการประชุมต่าง ๆ เพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาความคิด สร้างสรรค์และทักษะการทำงานร่วมกัน ทั้งยังก่อให้เกิดบรรยากาศและความสัมพันธ์อันดี มีมิตรภาพ สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างสนุกสนานและประสบความสำเร็จตามเป้าประสงค์ที่ได้วางไว้ ทั้งนี้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์มีหลายหลายรูปแบบ ซึ่งควรปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และเรื่องในการอบรม สัมมนา หรือประชุม นอกจากนี้ การใช้กระบวนการโค้ช เป็นอีกเครื่องมือที่นิยมใช้กันในปัจจุบัน ด้วยเชื่อว่าการโค้ชเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ผู้รับการโค้ชสามารถดึงศักยภาพและประสิทธิภาพออกมาใช้ให้เกิด ประโยชน์สูงสุด หรือปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นการเลือกโค้ชซิงการ์ด Points of you มาใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ จึงเป็นอีกเครื่องมือหนึ่งที่มีประสิทธิภาพ ที่สามารถสร้างความสัมพันธ์ (Rapport) เพื่อสร้างความไว้วางใจและ engagement กับผู้รับการโค้ช ผ่านคำถามทรงพลัง (Powerful question) เพื่อดึงศักยภาพและความสามารถของผู้รับการโค้ช ซึ่งคำถามส่วนใหญ่จะเป็นคำถาม ปลายเปิด เพื่อ brain storming ให้ได้ความคิดใหม่ ๆ สร้างการเติบโตทางความคิด เพิ่มทักษะการฟัง อย่างลึกซึ้ง (Deep Listening) เพื่อให้ได้ยินเสียงที่ไม่ได้พูด มีการสะท้อน (feedback) ที่มีคุณภาพให้เกิดการพัฒนาตัวเอง การสร้างแรงบันดาลใจด้วย Story telling ตามกระบวนการโค้ช

การสื่อสารซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของมนุษย์ที่ถูกนำมาช่วยให้เกิดความเข้าใจในทิศทางเดียวกัน ความเชื่อมโยงสัมพันธ์ระหว่างกันในมิติต่าง ๆ ทำให้สามารถทำงานร่วมกันได้ กระชับมิตรไมตรีระหว่างกัน ถ่ายทอดความบันเทิงเริงรมย์ การรังสรรค์สุนทรียรส ตลอดจนประโยชน์ด้านธุรกิจการค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสื่อสารสามารถจะเปลี่ยนแปลงความรู้ ทัศนคติ พฤติกรรม เกิดความเข้าใจและกระทำโต้ตอบกลับไปมาระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารได้

ดังนั้น การนำกระบวนการทั้งกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ การโค้ช และการสื่อสารมาบูรณาการร่วมกันเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เกิดทัศนคติในเชิงบวกอันจะนำไปสู่การเกิดพฤติกรรมที่เป็นไปตามเป้าประสงค์ได้นั่นเอง

การศึกษาการสื่อสารในกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ด้วยกระบวนการโค้ช ตามรูปแบบ Points of you ในการส่งเสริมการเรียนรู้ กรณีศึกษาการอบรมเชิงปฏิบัติการ โครงการ “สู้โควิดด้วยทักษะการทำธุรกิจออนไลน์” จะทำให้เข้าใจและพัฒนาการสื่อสารด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการสื่อสารของผู้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ด้วยกระบวนการโค้ช ตามรูปแบบ Points of you ในการส่งเสริมการเรียนรู้ กรณีศึกษาการอบรมเชิงปฏิบัติการ โครงการ “สู้โควิดด้วยทักษะการทำธุรกิจออนไลน์”
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ด้วยกระบวนการโค้ช ตามรูปแบบ Points of you

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

แนวคิดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

อารีย์ ชุมณี (2546) ได้ให้ความหมายของกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ไว้ว่าหมายถึง กระบวนการที่สมาชิกภายในกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างอิสระ และทุกคนมีบทบาทหน้าที่ทำกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ซึ่งกิจกรรมนั้นเป็นชุดของกิจกรรมที่ทำให้กลุ่มได้ผลงานอันเดียวกัน และจากการที่ได้ผลงานนั้นทำให้สมาชิกทุกคนได้รับความรู้ความเข้าใจเกิดทักษะคล้ายกันและมีความรู้สึกที่ดีต่อสมาชิกภายในกลุ่มด้วย

ทิศนา เชมณี (2545) กล่าวถึงความหมายของกลุ่มสัมพันธ์ ไว้ว่า เป็นความรู้ที่เกี่ยวกับการรวมตัวกันของกลุ่มเพื่อปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้บรรลุเป้าหมายซึ่งการปฏิบัติงานจะเป็นไป ในทิศทางใดนั้นขึ้นอยู่กับพลังผลักดันที่เกิดขึ้นจากองค์ประกอบและปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของกลุ่ม อาทิ ผู้นำกลุ่มแบบแผนการสื่อสารและการใช้อำนาจของกลุ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มและปัญหาต่าง ๆ ของกลุ่ม

เสถียร จิรรังสีมันต์ (2549) ได้ให้ความหมายของกลุ่มว่า หมายถึง บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปมารวมกัน หรือมาปรึกษาหารือกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อที่จะแก้ไขหรือจัดข้อขัดข้องในเรื่องนั้น ๆ หรือปัญหานั้น ๆ ให้หมดไป หรือให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของตนเองที่มีจุดหมายเอาไว้

แนวคิดการสื่อสารแบบกลุ่ม (Group Communication)

การสื่อสารแบบกลุ่ม (Group Communication) จัดเป็นการสื่อสารประเภทหนึ่ง ซึ่งทำการสื่อสารระหว่างกลุ่มคนจำนวนมาก โดยสมาชิกในกลุ่มไม่สามารถทำหน้าที่เป็นทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารกันได้ทุกคน เพราะมีระเบียบวินัยเข้ามาเกี่ยวข้องและจำนวนสมาชิกก็มากเกินไป เช่น การบรรยายในที่ประชุม การสอนหนังสือในห้องเรียน การกล่าวคำปราศรัยการพูดหาเสียงเลือกตั้ง เป็นต้น

การสื่อสารภายในกลุ่ม (Group Communication) (ศรัญญา พิลามา, 2557) นับเป็นปัจจัยพื้นฐานสากลของปฏิสัมพันธ์ของบุคคลในกลุ่มที่จะช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างสมาชิก ทำให้เกิดการมีอิทธิพลต่อกัน การสื่อในกลุ่มเป็นรูปแบบการติดต่อเกี่ยวข้องกับประสานงานกันภายในกลุ่ม โดยสมาชิกภายในกลุ่มมีการรับการถ่ายทอดเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ วิธีการสื่อที่ใช้ในการสื่อความหมายในกลุ่ม ได้แก่ การใช้ภาษาเขียนคำพูด สัญลักษณ์ การใช้สีหน้าท่าทาง การใช้สายตา การสัมผัสต่าง ๆ จัดเป็นการสื่อสารอย่างหนึ่ง

Feldman และ Arnold (อ้างถึงใน สุปรिता ซ่อลำไย, 2549) ได้ให้ความหมายของกลุ่มว่าเป็นคนตั้งแต่สองคนขึ้นไปที่มารวมตัวกันโดยลักษณะสำคัญคือ

1. มีปฏิสัมพันธ์กัน
2. รับรู้ว่าตัวเองมีความสนใจและเป้าหมายร่วมกัน
3. มารวมกันเพื่อความสำเร็จของกิจกรรมในการทำงาน

รูปแบบของเครือข่ายการสื่อสารในกลุ่ม (Types of Communication Networks)

Barker and other และกนกรัตน์ วงศ์ลักษณะพันธ์ (อ้างถึงใน ศรัญญา พิลามา, 2557) ได้อธิบายและแบ่งรูปแบบของเครือข่ายการสื่อสารในกลุ่ม ออกเป็น 3 แบบ ดังนี้

1. เครือข่ายแบบวงล้อ (Wheel Network) สมาชิกในกลุ่มจะสื่อสารกับศูนย์กลางของกลุ่ม ซึ่งมีศูนย์กลางเพียงคนเดียว สมาชิกอีก 4 คนในเครือข่ายจะสามารถติดต่อไปยังผู้ที่ เป็นศูนย์กลางการสื่อสาร แต่ไม่สามารถติดต่อกันได้โดยตรงกับสมาชิกอื่นในการแก้ปัญหาของกลุ่ม สมาชิกจะส่งข่าวสารข้อมูลไปยังศูนย์กลางผู้ตัดสินใจ แล้วส่งผลการตัดสินใจไปยังสมาชิก

2. เครือข่ายแบบลูกโซ่ (Chain Network) สมาชิกในกลุ่มจะสื่อสารกับสมาชิกอื่นที่อยู่ข้างขวาหรือข้างซ้ายเท่านั้น ผู้ที่เป็นศูนย์กลางจะอยู่ตรงกลาง และมีบุคคล 2 คนทำหน้าที่เป็นลูกโซ่ และสามารถติดต่อกับบุคคลเพียงคนเดียวเท่านั้น คนในเครือข่ายจะส่งข่าวสารไปยังคนอื่น โดยผ่านคนกลางเท่านั้น จะไม่ติดต่อกันโดยตรง ผู้ที่เป็นศูนย์กลางจะเป็นผู้รวบรวมและเป็นผู้ตัดสินใจ แล้วจึงส่งผลการตัดสินใจมายังคนต่อ ๆ มา จนกระทั่งถึงคนสุดท้าย

3. เครือข่ายแบบทุกช่องทาง (All Channel) สมาชิกในกลุ่มทุกคนจะมีการสื่อสารระหว่างกัน เป็นเครือข่ายการติดต่อที่สมบูรณ์ที่สุด เพราะไม่มีข้อจำกัด ด้านการสื่อสารของสมาชิกทุกคน สามารถติดต่อกับคนอื่น ๆ ในเครือข่ายได้โดยตรงสมาชิกแต่ละคนจะตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเอง เครือข่ายแบบนี้เปิดโอกาสให้มีปฏิริยาย้อนกลับสูงสุดและการตัดสินใจ ก็จะทำให้ถูกต้องมากที่สุด ขณะเดียวกันขวัญและกำลังใจของสมาชิกจะดีกว่าเครือข่ายที่ได้กล่าวมาแล้วทั้งหมด

ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

สมุณทา พรหมบุญ (2540) (อ้างถึงใน วรธรรมณทน มีศรี, 2549) ได้กล่าวถึงแนวคิดทฤษฎีและกระบวนการในการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียน โดยต้องให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมเอาใจ เข้าไปร่วมหรือร่วมใจด้วยใจต้องไปจดจ่อในสิ่งที่เค้าเรียนและการเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้นั้น มิได้เน้นเฉพาะผู้เรียนกับครูเท่านั้น ผู้เรียนจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบด้านไม่ว่าจะเป็นชุมชนสังคมพ่อ แม่ เพื่อน และคนด้อยโอกาสกว่า ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทักษะ ทางสังคมการอยู่ร่วมกับผู้อื่นทำงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งนี้การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมช่วยให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง ได้รับการฝึกฝนทักษะต่าง ๆ การแสวงหาความรู้ การคิด การจัดการความรู้ การแสดงออก การสร้างความรู้ใหม่ และการทำงานกลุ่ม อันจะทำให้ผู้เรียนเก่งดีและมีความสุขซึ่งได้เสนอเป็น 3 แนวคิดดังนี้

1. กระบวนการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่ม (group process/group activity/group dynamic) การเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่ม หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มผู้เรียนตั้งแต่สองคนขึ้นไป ผู้เรียนแต่ละกลุ่มจะต้องมีแรงจูงใจร่วมกันในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยที่แต่ละคนในกลุ่มมีอิทธิพลต่อกันและกัน หลักการสำคัญของกระบวนการกลุ่ม คือ ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ผู้เรียนรู้จักกลุ่มมากที่สุดผู้เรียนได้ค้นพบและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตัวเอง โดยครูเป็นผู้จัดกระบวนการให้แก่ผู้เรียน แสวงหาคำตอบเทคนิคในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้กระบวนการกลุ่ม ได้แก่ เกม บทบาทสมมติ กรณีตัวอย่าง การอภิปรายกลุ่ม

2. การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ (cooperative learning) การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจเป็นวิธีการเรียนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ สมาชิกแต่ละคนจะต้องมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และความสำเร็จของกลุ่มทั้งโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้ รวมทั้งความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขา มีการประสานงานกันอย่างเป็นระบบ (multidisciplinary team) ซึ่งจะมีนักจิตวิทยาหรือจิตแพทย์ นักแนะแนว ครู และผู้ปกครองทุกคนรวมทั้งผู้บริหารด้วย หลักการของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจจะจัดกลุ่มผู้เรียนให้คละกันทั้งด้านความรู้ความสามารถความสนใจความถนัด เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแต่ละคนนำศักยภาพของตนมาเสริมสร้างความสำเร็จของกลุ่ม โดยผู้เรียนช่วยเหลือกันมีปฏิสัมพันธ์ทางบวกไว้วางใจกัน ยอมรับในบทบาทและผลงานของเพื่อน เทคนิคในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ ได้แก่ การเล่าเรื่องรอบวงกลม มุมสนทนา คู่ผู้ตรวจสอบ คู่คิด เป็นต้น

3. การเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ความรู้ (constructivism) การเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ความรู้เป็นวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะต้องแสวงหาความรู้และสร้างความเข้าใจด้วยตัวเอง ความเจริญงอกงามในความรู้จะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับคนอื่น ๆ หรือได้พบสิ่งใหม่ใหม่แล้วนำความรู้ที่มีอยู่มาเชื่อมโยงตรวจสอบกับสิ่งใหม่ ๆ หลักการของการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ความรู้ คือ การเรียนรู้เป็นกระบวนการสร้างสรรค์ความรู้ความรู้เดิมเป็นพื้นฐานสำคัญของการสร้างสรรค์ความรู้

ใหม่ และคุณภาพของการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับบริบทที่เกิดขึ้น บทบาทของครูคือเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียน โดยผู้เรียนสร้างสรรค์ความรู้ความเข้าใจตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนสร้างความคิดรวบยอดให้สมบูรณ์ ช่วยตรวจสอบความถูกต้องของความคิดรวบยอด และช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้มาจัดทำแผนผังความคิด

แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของการโค้ช

การโค้ช (Coaching) อยู่บนพื้นฐานหลักจิตวิทยาและทฤษฎีต่าง ๆ หลายอย่างที่ชัดเจน รวมทั้งแนวทางการปฏิบัติ การมีบทบาทหน้าที่ของโค้ชที่มาจากผลการวิจัยและทดลองปฏิบัติ (Costa and Garmston, 2002 อ้างถึงใน วัชราน เล่าเรียนดี, 2556) วิธีโค้ชหรือแบบของการ โค้ชแต่ละแบบย่อมมีความแตกต่างกันในด้านการปฏิบัติตนของโค้ช ความรู้ความสามารถเฉพาะด้านหรือคุณสมบัติเฉพาะด้าน เช่น ความรู้และความเชี่ยวชาญด้านการอ่านหรือภาษา ฯลฯ โค้ชจึงมีหลายบทบาทและหน้าที่ที่สอดคล้องกับเป้าหมายและผลลัพธ์ที่ต้องการ การโค้ชหรือวิธีโค้ชทั้งวิธีมีลักษณะการปฏิบัติแบบเป็นทางการ และบางวิธีมีลักษณะการปฏิบัติแบบไม่เป็นทางการ หรือบางครั้งในการโค้ชอาจจะใช้หลายบทบาทก็ได้

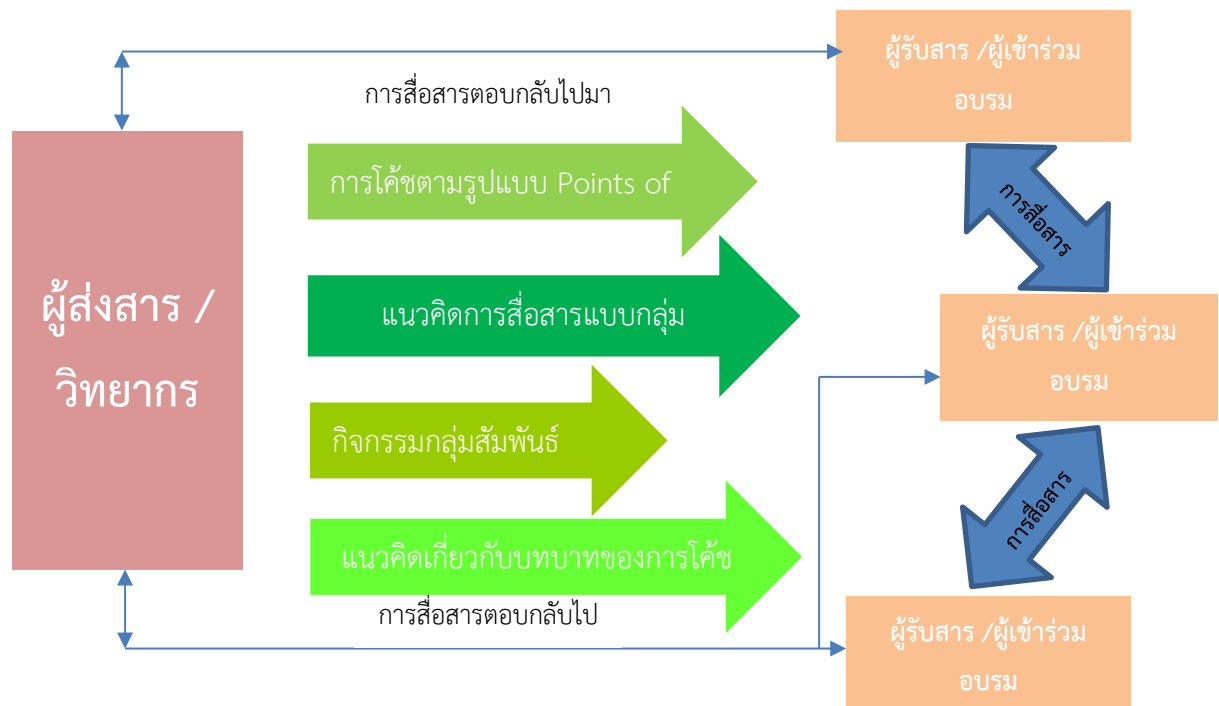
วัชราน เล่าเรียนดี (2556) กล่าวถึงบทบาทของโค้ชว่า โค้ชจะทำงานร่วมกับครู อำนวยความสะดวก ส่งเสริมผสมผสานความคิด และเพื่อการพัฒนาวิชาชีพและผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในหลายบทบาท เช่น

1. โค้ชในบทบาทของผู้ให้ข้อมูล ช่วยวิเคราะห์ข้อมูลและใช้ข้อมูลในการออกแบบพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน (Data Source)
2. โค้ชในฐานะผู้ให้บริการสื่อ แหล่งความรู้สำหรับการเรียนรู้ (Resource Provider)
3. โค้ชในฐานะผู้ให้การดูแล บริหาร แนะนำแก่ผู้มีประสบการณ์น้อย (Mentor)
4. โค้ชในบทผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร (Curriculum Specialist) ให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร
5. โค้ชในบทผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน (Instructional Specialist) ช่วยเหลือสนับสนุนสำหรับครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ยุทธวิธีสอนที่เหมาะสม และการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายสอดคล้อง
6. โค้ชในบทผู้อำนวยความสะดวก ประสานงาน ส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ (Learning Facilitator) เช่น ช่วยจัดการ ประสานงาน สนับสนุน ออกแบบการเรียนรู้
7. เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Catalyst for Change)
8. เป็นผู้เรียน (Learner)
9. เป็นผู้สนับสนุนในชั้นเรียน (Classroom Support)

บริตัน และแอนเดอร์สัน (Britton and Kenneth, 2009 อ้างถึงใน ดวงหทัย โสมไชยะวงศ์, 2557) ได้ศึกษาเรื่อง การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนกับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู การทดสอบแนวคิดโดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อทดสอบผลของการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่มีต่อการฝึกประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนของครูก่อนประจำการ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู จำนวน 4 คน ที่ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และเทคนิคของการโค้ช

แบบเพื่อนช่วยเพื่อน จับคู่สังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนซึ่งกันและกัน จัดบันทึกข้อมูลและร่วมประชุม ปรึกษาหารือ ผลการศึกษาพบว่า การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ส่งเสริมให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอน

จากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ แนวคิดการสื่อสารแบบกลุ่ม ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของการโค้ช นำไปสู่การแสดงกรอบแนวคิดงานวิจัยได้ดังรูปภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้ดำเนินการวิจัยโดยการสังเกตผู้เข้าร่วมอบรม เป็นการสังเกตโดยตรง ซึ่งผู้ดำเนินการวิจัยอยู่ในสถานการณ์จริงและรวบรวมข้อมูลจากประสาทสัมผัสทั้งหมด ร่วมกับการใช้แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม ในหัวข้อดังนี้

- 1) การตอบสนองต่อกิจกรรม
- 2) การสนับสนุนและช่วยเหลือกัน
- 3) การเป็นผู้พูดและผู้ฟัง
- 4) ความรับผิดชอบต่อผลงานที่เกิดขึ้น

เมื่อเสร็จการอบรมเชิงปฏิบัติการ โครงการ “สู้โควิดด้วยทักษะการทำธุรกิจออนไลน์” ได้มีการ
โทรสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคล (In-depth Interview) ด้วยการโทรศัพท์และการสัมภาษณ์ทางออนไลน์
เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา หรือ โควิด -19 โดยผู้เข้าร่วมอบรมจำนวน 17
คน อันประกอบไปด้วยผู้ประกอบการ ผู้ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด -19 และผู้สนใจ
ทั่วไป ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสงขลา จากนั้นประมวลข้อมูลจากสัมภาษณ์และสรุปเพื่อเผยแพร่ ในประเด็น
ความรู้สึกและความพึงพอใจต่อกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ด้วยกระบวนการโค้ชตามรูปแบบ Points of you

ผลการวิจัย

การศึกษาการสื่อสารในกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ด้วยกระบวนการโค้ช ตามรูปแบบ Points of you
ในการส่งเสริมการเรียนรู้ ด้วยการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการ “สู้โควิดด้วย
ทักษะการทำธุรกิจออนไลน์” เมื่อวันที่ 3-4 เมษายน 2564 ที่ผ่านมา ผู้วิจัยได้จัดการเรียนรู้โดยใช้
กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ด้วยกระบวนการโค้ช ตามรูปแบบ Points of you ในการส่งเสริมการเรียนรู้
แก่ผู้เข้าอบรมฯ ซึ่ง Points of You เป็นโค้ชเชิงเกมส์ ตามหลักสูตรของผู้คิดค้นชาวอิสราเอล ทั้งยังถูก
นำไปใช้ทั่วโลกกว่า 150 ประเทศ และแปลแล้วกว่า 20 ภาษา โดยข้อมูลจากเว็บไซต์ <https://www.pointsofyouthailand.com/> กล่าวว่า Points of You ถือเป็นนวัตกรรมใหม่ ๆ โดยเป็นเครื่องมือที่สร้างสรรค์
เพื่อส่งเสริมความเข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจมุมมองที่แตกต่างของคนอื่น โดยพัฒนาความคิด
การสื่อสาร และตอบสนองต่อสถานการณ์การทำงานและชีวิตที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ Points of
You ยังเสริมองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์สำหรับการสอน เพื่อให้เข้าใจผู้เรียนและสามารถประยุกต์
เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผ่านวิธีการสื่อสารโดยการใช้ภาพเป็นสื่อกลางผสมผสานกับการใช้คำและ
คำถาม ก่อให้เกิดการค้นพบประสบการณ์ใหม่และคำตอบใหม่ ๆ ทั้งยังสอดคล้องกับกระบวนการโค้ช

ภาพที่ 2 แสดงเครื่องมือหลักของ Points of You ได้แก่ Punctum, Journals and Planner, Faces

กิจกรรมโค้ชตามกระบวนการของ Points of You ถูกนำมาใช้เป็นกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ในการฝึกอบรม สัมมนา หรือประชุมต่าง ๆ ซึ่งมุ่งหวังให้ผู้เข้าร่วมอบรมหรือกิจกรรมมีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ พัฒนาการคิดสร้างสรรค์ เกิดทักษะในการทำงานร่วมกัน ตลอดจนเป็นประโยชน์แก่การเรียนรู้ครั้งนั้น สำหรับการอบรมครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมโค้ชตามกระบวนการของ Points of You โดยเริ่มจากกระบวนการ Pause ให้ผู้เข้าอบรมได้นั่งหลับตา ตามเสียงเพลง จากนั้นจะเป็นการเช็คพลังงานของผู้เข้าร่วมโครงการ (Energy Check In) จากนั้นเป็นการขยายมุมมอง (Expand) ผ่านคำถาม “Who am I?” และ “Why am I here?” แล้วจึงเป็นการรวมความสนใจ (Focus) ด้วยคำถาม “สิ่งที่ไม่ดีที่อยากกำจัดออกจากชีวิต” และ “สิ่งดี ๆ ที่อยากเติมเต็มในชีวิต” ท้ายที่สุดเป็นการวางแผนเพื่อการลงมือทำ (Doing) โดยผู้เข้าคำถามร่วมกับการหยิบโค้ชชิ่งการ์ด ประกอบการคำถามแต่ละข้อ ที่ผู้เข้าร่วมอบรมได้แสดงตัวตน เข้าใจ ยอมรับ จากนั้นบอกเล่าคำตอบจากการรวบรวมและตกลึกความคิดของตน ด้วยการจดบันทึกลงในสมุดที่มอบไว้และถ่ายทอดไปยังเพื่อนผู้ร่วมอบรม ทั้งนี้คำถาม 4 คำถาม จะเลือกเพื่อนผู้เข้าร่วมอบรมที่แตกต่างกัน และตอบทีละคำถามกับเพื่อนที่แตกต่างกัน 4 คน มีการแลกเปลี่ยนชิ่งการ์ดกันในคำถามที่ 3-4 และช่วงสุดท้ายผู้เข้าร่วมอบรมจะบอกแผนเพื่อการลงมือปฏิบัติของตนเองแก่ห้องประชุมใหญ่เพื่อเป็นการประกาศสิ่งที่ตั้งใจจะทำในอนาคตในระยะเวลา 24 ชั่วโมง 7 วัน และ 1 เดือน จากนั้น เป็นการเช็คพลังงานของผู้เข้าร่วมโครงการ (Energy Check Out) พร้อมกับขอ 1 คำหรือ 1 ประโยค ก่อนเข้าสู่กิจกรรมช่วงต่อไป

ภาพที่ 3 การเลือกโค้ชชิ่งการ์ด ตามการศึกษาการสื่อสารในกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ด้วยกระบวนการโค้ชตามรูปแบบ Points of you ในการส่งเสริมการเรียนรู้ กรณีศึกษาโครงการ “สู้โควิดด้วยทักษะการทำธุรกิจออนไลน์”

จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เข้าอบรม จำนวน 18 คน อันประกอบไปด้วยผู้ประกอบการ ผู้ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด -19 และผู้สนใจทั่วไป ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสงขลา แสดงให้เห็นว่าการใช้โค้ชชิ่งการ์ดของ Points of You จะช่วยนำและกระตุ้นความคิดของผู้เข้าอบรมฯ ผ่านภาพและคำถาม โดยผู้เข้าร่วมอบรมทุกคนมีการตอบสนองต่อกิจกรรมเสมอ ในระดับ 5 อีกทั้งผู้เข้าอบรมยังสลับบทบาทการเป็นผู้พูดและผู้ฟังตาม ทุกท่านสามารถตอบคำถามกระบวนการพร้อมตลกขบขันตามเวลาที่กำหนด และแลกเปลี่ยนคำตอบกับเพื่อนเป็นคู่ ตลอดกิจกรรมในการตอบคำถามทั้ง 4 ข้อ โดยมีการร่วมกิจกรรมเสมอ ในระดับ 5 ตลอดจนตลอดระยะเวลาการอบรม ผู้เข้าร่วมอบรม ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สามารถทำงานคู่และงานกลุ่ม ตามทีมที่ได้รับมอบหมาย มีการแบ่งงาน และรับผิดชอบต่อผลงานร่วมกันจนครบระยะเวลาการอบรม 2 วัน

ภาพที่ 4 การพูดคุยแลกเปลี่ยนกันระหว่างสมาชิกผู้เข้าอบรม ในการศึกษาการสื่อสารในกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ด้วยกระบวนการโค้ช ตามรูปแบบ Points of you ในการส่งเสริมการเรียนรู้กรณีศึกษาโครงการ “สู้โควิดด้วยทักษะการทำธุรกิจออนไลน์”

เมื่อสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมอบรมฯ หลังการอบรม เกี่ยวกับการใช้โค้ชชิ่งการ์ดของ Points of You โดยผู้เข้าอบรมเป็นชาย 9 คน เป็นหญิง 9 คน รวมทั้งสิ้น 18 คน จากการสัมภาษณ์ผู้เข้าอบรมทุกคน (ร้อยละ 100) ไม่เคยใช้โค้ชชิ่งการ์ดของ Points of You มาก่อน โดยผู้เข้าร่วมอบรมให้คะแนนความพึงพอใจ กับการใช้โค้ชชิ่งการ์ดของ Points of You คิดเป็น 4.93 คะแนน

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคล (In-depth Interview) เกี่ยวกับความรู้สึกและความพึงพอใจต่อกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ด้วยกระบวนการโค้ชตามรูปแบบ Points of you สรุปประเด็นได้ดังนี้

1) การใช้โค้ชซึ่งการ์ดของ Points of You มีความแปลกใหม่ ยังไม่เคยเจอกิจกรรมลักษณะนี้

“... อบรมกับมาหลายที่ไม่เคยกิจกรรมแบบนี้ การ์ดทำให้คุยกับเพื่อนแบบสนิทมาก...”

(คุณศิริรัตน์ หงษ์ทองกิจเสรี)

“... ประทับใจมาก ไม่เคยเจอแบบนี้ ...” (คุณเน่งน้อย รุจิเรืองโรจน์)

“... ไม่เหมือนใครเลย ไม่คิดว่าจะได้มาทำกิจกรรมแบบนี้ ...” (คุณรัชนิวรรณ ชูติมารัต)

“... หยิบการ์ดใบแรกมาตกใจมาก ใบที่สอง สาม สี่ ยิ่งงงมาก ตรงใจมาก...”

(คุณชนกนาถ ชูติมารัต)

“...ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมลักษณะนี้มาก่อนค่ะ อยากได้ความรู้มากๆ พร้อมกับการทำทุกกิจกรรมในการอบรมค่ะ...” (คุณสุพาวณี เสงี่ยม)

2) การใช้โค้ชซึ่งการ์ดของ Points of You ทำให้ได้สะท้อนเรื่องราวของตนเองผ่านภาพคำถามและการตอบคำถาม

“... อยากได้ความรู้มาก ๆ การใช้การ์ดทำให้เห็นตัวเอง ภาพมันโดนใจมาก...”

(คุณสุพาวณี เสงี่ยม)

“... ใครจะกล้าบอกว่าชอบหรือไม่ชอบอะไร ในเวลาช่วงเช้าของการอบรม ความสุข ความทุกข์บอกหมด การ์ดทำให้กล้าพูด ...”

(คุณโชคชัย เกษสุริยงศ์)

“...แปลกดีครับ ตอบแต่ละคำถามได้คิด เห็นตัวเอง รู้จักเพื่อน ฟังเพื่อน เราไม่ได้มีปัญหาคนเดียว ...” (คุณจ่านงค์ ยิ้มเจริญ)

3) การใช้โค้ชซึ่งการ์ดของ Points of You ทำให้กล้าคุยประเด็นที่เกี่ยวกับความรู้สึกที่แท้จริงกับเพื่อนที่เพิ่งรู้จัก สร้างมิตรภาพ ความเป็นกันเองและความสนิทสนม ด้วยเวลาที่รวดเร็ว

“...พี่ว่าการ์ดทำให้ได้พูดคุยกับเพื่อนในกลุ่มมากขึ้นโดยไม่เคยรู้จักมาก่อนและทำให้สนิทกับเพื่อนมากขึ้น โดยการ์ดกระตุ้นให้ใช้ความคิดมากขึ้น เชื่อมโยงกับประเด็นคำถาม..”

(คุณทักษ์กร ปรียานนท์)

“...การใช้การ์ดทำให้เป็นกันเองกับเพื่อนมากขึ้น พร้อมทั้งพูดคุยกับเพื่อนมากขึ้น...”

(คุณศิริรัตน์ หงษ์ทองกิจเสรี)

“...ได้แลกเปลี่ยนความรู้สึกคนที่มาอบรมด้วยกัน รู้สึกสนิทกับทุกคนที่คุยด้วยมากค่ะ

(คุณณัฐภัทร จิรจินดา)

“...รู้จักเพื่อนหลายคนด้วยเวลาไม่นาน ดีจังค่ะ...”

(คุณกณัฐพร ทองสาย)

“...ตั้งใจเรียน แกรมได้เพื่อนด้วยค่ะ แปปเดียวสนิทกันเลย...”

(คุณกนกวรรณ วีระเดชะ)

- 4) การใช้โค้ชซึ่งการ์ดของ Points of You เป็นการละลายพฤติกรรมทุกคนได้เป็นอย่างดี เป็นกิจกรรมที่ดี

“...สนุกดีค่ะ กิจกรรมดีค่ะ ทุกคนเล่นกิจกรรมสนุกมากค่ะ...”

(คุณแทนกานต์ ศิลปวิสุทธิ)

“...สนุกดีครับ ช่วยทำให้ไม่ง่วง ได้คุยกัน รู้จักกัน ดีมากเลย..”

(คุณอับดุลเราะหมาน แวหะยี)

“...ส่วนตัวชอบครับ กิจกรรมดีเลยครับ...”

(คุณนรินทร์ อินทร์ยอด)

“...ไม่คิดว่าจะสนุก แต่ทำตามที่ได้บอก สนุกค่ะ แล้วสนิทกับเพื่อนด้วยค่ะ ชอบ ๆ ...”

(คุณปวีญลาภัทร รุ่งศิริบูลย์)

- 5) การใช้โค้ชซึ่งการ์ดของ Points of You เป็นประโยชน์ในการอบรมตลอดระยะเวลา 2 วัน

“...ดีนะค่ะ ได้ประโยชน์มาก เอาไปใช้ขายของออนไลน์ได้เลย ดีใจมากที่ได้มาอบรม...”

(คุณสุธาสินี ถาวรรัตนโชติ)

“...สนุกจนไม่อยากกลับ เป็นประโยชน์มาก เอาไปใช้ประโยชน์กับตัวเองด้วยและธุรกิจด้วยค่ะ..” (คุณปญญภัทร โพสต์เตอร์)

“...ได้ประโยชน์ค่ะ ได้มุมมองใหม่ด้วย แกรมมิตรภาพที่ดีกลับบ้านค่ะ...”

(คุณอัยรินทร์ ธนโรจน์กานนท์)

“...เก็บความรู้กลับบ้านค่ะ อยากให้มีกิจกรรมแบบนี้อีกค่ะ ทุกคนเป็นกันเองมากค่ะ ...”

(คุณณัฐภัทร จิรจินดา)

ด้านข้อเสนอแนะจากการสื่อสารในกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ด้วยกระบวนการโค้ช ตามรูปแบบ Points of you ในการส่งเสริมการเรียนรู้ กรณีศึกษาโครงการ “สู้โควิดด้วยทักษะการทำธุรกิจออนไลน์”

1) ผู้เข้าอบรมเสนอแนะให้ทางผู้จัดโครงการฯ จัดประชุม / สัมมนา / สัมนา / ส่งสรรค์ แก่ผู้เข้าร่วมอบรมในโครงการฯ ทุกท่าน เดือนละ 1 ครั้ง รวมถึงการพูดคุยกันผ่านกลุ่มไลน์แอฟพลิเคชันด้วย

2) ผู้เข้าอบรมได้เสนอแนะให้จัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ด้วยกระบวนการโค้ช ตามรูปแบบ Points of you ในการส่งเสริมการเรียนรู้กับหลักสูตรอื่น ๆ ทั้งที่สามารถเชื่อมโยงเนื้อหากันได้

ภาพที่ 5 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา และผู้เข้าร่วมโครงการ “สู้โควิดด้วยทักษะการทำธุรกิจออนไลน์”

สรุปและอภิปรายผล

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ด้วยกระบวนการโค้ช ตามรูปแบบ Points of you ในการส่งเสริมการเรียนรู้ กรณีศึกษาการอบรมเชิงปฏิบัติการ โครงการ “สู้โควิดด้วยทักษะการทำธุรกิจออนไลน์” เกิดการสื่อสารแบบกลุ่ม (Group Communication) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Feldman และ Arnold ซึ่งให้ความหมายของกลุ่มว่าเป็นคนตั้งแต่สองคนขึ้นไปที่มารวมตัวกันโดยลักษณะสำคัญคือ การมีปฏิสัมพันธ์กัน การรับรู้ว่าคุณมีความสนใจและเป้าหมายร่วมกัน และการมารวมกันเพื่อความสำเร็จของกิจกรรมในการทำงาน ซึ่งผู้อบรมฯ มีเป้าหมายร่วมกันที่จะนำความรู้จากการอบรมไปปรับใช้ ทั้งยังมีการสื่อสารแบบกลุ่ม โดยมีรูปแบบการติดต่อสื่อสารในกลุ่มจะมีทิศทางของการสื่อสารที่มีลักษณะเป็นการสื่อสารแบบสองทาง (Two-way Communication) ซึ่งทุกคนร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ และมีบทบาทในการพูดและการฟังที่ชัดเจน ทั้งยังมีรูปแบบของเครือข่ายการสื่อสารในกลุ่ม สอดคล้องกับแนวคิดของ Barker and other ในรูปแบบเครือข่ายแบบทุกช่องทาง (All Channel) ซึ่งผู้เข้าอบรมทุกท่านสามารถสื่อสารระหว่างกันได้ตลอดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ รวมถึงการตอบสนองในกิจกรรมต่าง ๆ ในกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง โดยสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ตามที่สมุณฑุ พรหมบุญ (2540) กล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่ม โดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ผู้เรียนรู้จักกลุ่มมากที่สุดผู้เรียนได้ค้นพบและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตัวเอง อีกทั้งเกิดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ความรู้ (constructivism) ที่ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับคนอื่น ๆ หรือได้พบสิ่งใหม่ใหม่แล้วนำความรู้ที่มีอยู่มาเชื่อมโยงตรวจสอบกับสิ่งใหม่ ๆ อีกด้วย โดยวิทยากร หรือผู้สอนเป็นเพียงโค้ชตามที่วัชร เล่าเรียนดี (2556) กล่าวถึงบทบาทของโค้ชว่า โค้ชจะทำงานร่วมกับครู อำนวยความสะดวกส่งเสริมผสมผสานความคิด และเพื่อการพัฒนาวิชาชีพและผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในหลายบทบาทเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนและสนับสนุนในชั้นเรียนอีกด้วย

อภิปรายผล

จากการศึกษาพบประเด็นที่น่าสนใจ สื่อสารในกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ด้วยกระบวนการโค้ช ตามรูปแบบ Points of you ในการส่งเสริมการเรียนรู้ กล่าวคือ การสื่อสารในกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ด้วยกระบวนการโค้ช ตามรูปแบบ Points of you ในการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างเป็นระบบเกิดการตอบสนองต่อกิจกรรมอย่างยิ่ง ทั้งยังมีบทบาทการเป็นผู้พูดและผู้ฟัง เกิดการแลกเปลี่ยนทัศนคติ เกิดมิตรภาพ ก่อให้เกิดการสนับสนุนและช่วยเหลือกันของผู้เข้าอบรม สามารถทำงานเป็นทีมได้ ทั้งยังมีความรับผิดชอบ ต่อผลงานที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ ยังมีความแปลกใหม่ และสามารถปรับใช้การ์ดชุดเดิมในคำถามที่แตกต่าง กันออกไป ด้วยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโค้ชซึ่งการ์ดที่ถูกสร้างขึ้นอีกด้วย

ทั้งนี้ผลการวิจัยยังมีความสัมพันธ์กับบทบาทของการโค้ช ของ Costa and Garmston (2002) อ้างถึงใน วัชรวิเศษ เลาเรียนดี (2556) ซึ่งกล่าวถึง บทบาทของโค้ช ในการใช้ข้อมูล ออกแบบ และพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน อีกทั้งยังมีบทบาทในฐานะผู้อำนวยความสะดวก ประสานงาน ส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ (Learning Facilitator) เพื่อให้ผู้เข้าอบรมฯ มีทัศนคติและพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ของ โครงการ

ข้อเสนอแนะ

การพัฒนาการสื่อสารในกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ด้วยกระบวนการโค้ช ตามรูปแบบ Points of you ในการส่งเสริมการเรียนรู้ ช่วยทำให้ผู้เข้าอบรมได้แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนทัศนคติ หรือ ประสบการณ์ต่าง ๆ โดยผู้อบรมจะเกิดพหุทธิปัญญาขึ้นผ่านคำถามและการใช้โค้ชซึ่งการ์ดที่กระตุ้น ความรู้สึกนึกคิดไปควบคู่กัน

เอกสารอ้างอิง

- ดวงหทัย โสมไชยะวงศ์. (2557). ผลการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมกับเว็บสนับสนุนการเรียนรู้ที่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม วิชาการพัฒนาเว็บไซต์เบื้องต้น นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2. การค้นคว้าอิสระหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทิตินา แชมมณี. (2545). กลุ่มสัมพันธ์ : เพื่อการทำงานและการจัดการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ ฯ : นิชินแอดเวอร์ไทซิงกรุ๊ป
- วงศกร สิงหรวงศ์. (2561). กระบวนการสื่อสาร และปัจจัยการสื่อสารที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจเข้าร่วมกลุ่มบรรณรักษ์การใช้จักรยานของกลุ่มปั่นตะ. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- วรรณชนก มีศรี. (2549). *ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของคนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 ตามการประเมินของนักเรียนโรงเรียนศรีราชา จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
- วัชรา เล่าเรียนดี. (2556). *รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด = Thinking skills instructional models and strategies*. นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- ศรัญญา พิลามา. (2557). *การสื่อสารเพื่อบริหารความสัมพันธ์กับกลุ่มแฟนคลับ สโมสรฟุตบอลเอสซีจี เมืองทอง ยูไนเต็ด*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สุปริดา ซ่อลำไย. (2549). *เครือข่ายการสื่อสารและการดำรงอยู่ของแฟนคลับธงไชย แมคอินไตย์*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุมนตา พรหมบุญ. (2540). *ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม*. หน้า 14. กรุงเทพฯ : สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- เสถียร จิรรังสีมันต์. (2549). *ความรู้เกี่ยวกับองค์กรเครือข่าย*. กรุงเทพฯ : สำนักส่งเสริมและประสานการมีส่วนร่วมองค์กรเครือข่าย สำนักงานสภา ที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- อารีย์ ชูมณี. (2546). *การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดสร้างสรรค์และมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาโดยการสอนด้วยวิธีสตอรี่ไลน์และการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์*. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.